

1918

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOO

TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Pealinnaregiooni projekti lõpuseminar

Mikk Lõhmus
Tallinna Tehnikaülikool

Pealinnapiirkond 2011

Linn või vald	Elanike arv 01.01.2006	Elanike arv 01.01.2011	Kasv 2006- 2011	% piirkonna elanikest
Harku vald	8 677	12 359	3 682	2,45
Jõelähtme vald	5 292	6 035	743	1,19
Kiili vald	3 218	4 444	1 226	0,88
Maardu linn	16 524	16 582	58	3,28
Rae vald	8 445	12 675	4 230	2,51
Saku vald	8 015	8 961	946	1,77
Saue linn	5 594	6 021	427	1,19
Saue vald	7 792	9 568	1 776	1,89
Tallinna linn	400 376	411 903	11 527	81,51
Viimsi vald	12 281	16 798	4 517	3,32

Pealinnapiirkonna eripära

- Tuumiklinna suur domineerimine, Tallinnas elab 82% piirkonna elanikest;
- Jätkuv valglinnastumine, elanike arvu kasv olukorras, kus ülejäänud riigis on pigem vastupidine tendents.
- Pealinnapiirkonnas elab 37% Eesti elanikest, samuti annab see 2/3 (ja isegi rohkem) Eesti SKP-st.
- Pealinnapiirkonna linnad-vallad on elanike arvu poolest Eesti keskmisest tunduvalt suuremad.
- Sarnase üldistuse võib teha sisuliselt kõikide naaberriikide pealinnaregioonide kohta (Riia, Helsingi, Stockholm ... jne)

Eesti õiguslik taust

- Ühistegevus (sh avalike teenuste tagamine ühiselt) on vabatahtlik ja eeldab osapoolte konsensuslikku otsustust.
- Kuna iga volikogu või igal ajal oma otsustusi muuta, siis ei ole selline koostöö viis õiguskindel.
- Tänapäevane Eesti õigusruum, kus kohalike ülesannete ühise täitmise organisatsiooniline vorm on määratud eeskätt kohaliku omavalitsuse liitude seadusega ja mittetulundusühingute seadusega, ei ole ühistegevust toetav.
- Valdade ja linnade poolt moodustatud koostööinstitutsioonidele ülesande volitamisel ei ole erinevat õiguslikku raamistust võrreldes haldusülesande volitamisel tavalisele eraõiguslikule juriidilisele isikule.

Eesti olukord

- Kõik toimib niikaua, kuni tuleb jutuks otsustusõiguse jaotus ja finantseerimisskeem.
- Avalik teenus peab olema võrdselt kättesaadav.
- TTÜ 2007 uuring!

Uued õiguslikud lahendused

- Projekti raames töötati välja pealinnapiirkonna koostööliidu seadus ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muudatused.
- Koostöölepingu projekt.
- Eesmärgiks luua võimalused kohaliku omavalitsuse ülesannete ühiseks (ja kui vaja siis kohustuslikult ühiseks) täitmiseks ja luua eeldused kõigi osapoolte huve arvestava juhtimismudeli loomiseks

Avalik- õigusliku pealinnapiirkonna koostööliidu põhimõtted

- Pealinnapiirkonna koostööliit on avalik-õiguslik juriidiline isik.
- Seadus sätestab kohustuslikult ühiselt täidetavad ülesanded ja osutatavad teenused.
- Selline lahendus piirab paratamatult kohaliku omavalitsuse autonoomiat, kuid kaaluv avalik huvi ja omavalitsuste osalemine otsustusprotsessis muudab riive proportsionaalseks.

Pealinnapiirkonna koostööliidu põhimõtted

- Koostöömudeli otsustusorganismis lähtutakse põhimõttest, et ükski partner ei saa üle 50% hääleõigusest.
- Ühiste avalike teenuste kulude jagamisel on aluseks teenuse maht ja kasutajate arv iga koostöös osaleva kohaliku omavalitsuse üksuse kohta.
- Üldkulude osas on lähtutud hääleõiguslike valla- või linnaelanike arvust liikme territooriumil Suurima partneri osalemist üldkulude finantseerimisel piiratud 50%.
- Seaduse sätteid võib kasutada ka teiste piirkondlike ja kohustuslikult ühiselt täidetavate ülesannete reguleerimiseks.

Mis saab edasi?

I etapp- projekti tutvustamine volikogudes;

II etapp- otsustamine (valik alternatiivide vahel);

III etapp- jätku-uuringud, dokumentatsiooni ja üleminekukavade koostamine;

IV etapp- rakendamine.

On võimalik, et avaliku huvi olemasolu korral ja olukorras, kus pealinnapiirkonna omavalitsused omavahelist kokkulepet ei saavuta, võib muudatuste osas juhtiva rolli võtta Vabariigi Valitsus ja Riigikogu.

Alternatiivid?

Täna nä tähelepanu eest!